

Informacja prawna nt. zasad prowadzenia akcji zbierania podpisów pod obywatelskim projektem ustawy

Zasady prowadzenia akcji zbierania podpisów popierających obywatelski projekt ustawy reguluje ustawa z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz. U. z 2018 r. poz. 2120) oraz przepisy rozdziału 12 działu I ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754, 1000 i 1349).

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli w miejscu zbierania podpisów obywateli musi być wyłożony do wglądu projekt ustawy. Obywatel udziela poparcia projektowi ustawy, składając na wykazie, obok swojego imienia (imion) i nazwiska, adresu zamieszkania oraz numeru ewidencyjnego PESEL, własnoręczny podpis. Na każdej stronie wykazu musi znajdować się nazwa komitetu i tytuł projektu ustawy, której obywatel udziela poparcia (art. 9 ust. 2 ustawy). Wzór wykazu ustala w drodze rozporządzenia, Prezes Rady Ministrów po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej (art. 9 ust. 4 ustawy). Wycofanie poparcia udzielonego projektowi ustawy jest nieskuteczne (art. 9 ust. 3 ustawy).

Zgodnie z art. 106 § 2 Kodeksu wyborczego podpisy pod obywatelskim projektem ustawy można zbierać w miejscu, czasie i w sposób wykluczający stosowanie jakichkolwiek nacisków zmierzających do ich wymuszenia.

Zgodnie z art. 108 § 1 Kodeksu wyborczego prowadzenie agitacji wyborczej bez względu na czas jej występowania jest zabronione:

- 1) na terenie urzędów administracji rządowej i administracji samorządu terytorialnego oraz sądów;
- 2) na terenie jednostek wojskowych i innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej oraz oddziałów obrony cywilnej, a także skoszarowanych jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych;
- 3) na terenie zakładów pracy, ale tylko w sposób i formach, które zakłócają ich normalne funkcjonowanie;
- 4) na terenie szkół, ale tylko wobec uczniów.

Na urzędach, sądach i szkołach spoczywa obowiązek właściwego oznaczenia terenu i znajdujących się na nim budynków.

Oznacza to, że prowadzenie akcji zbierania podpisów pod obywatelskim projektem ustawy jest dozwolone w tzw. miejscach publicznych bez potrzeby uzyskiwania zgody lub zawiadamiania jednostki samorządu terytorialnego. Na prowadzenie akcji zbierania podpisów na terenie będącym własnością prywatną wymagane jest uprzednie uzyskanie zgody zarządcy nieruchomości.

BIURO EKSPERTSKIE
ZESPÓŁ PRAWNY
KONSTYTUCYJNOŚĆ I
GŁÓWNY SPECJALISTA
dr hab. Marcin Zieleniecki